

Geef onderwijs de ruimte, geef kinderen de kans

Toekomstbestendige onderwijshuisvesting en inclusiever onderwijs in Leiden

Een stad die onderwijs ruimte geeft: de weg naar toekomstbestendige scholen

Toekomstbestendige huisvesting is een basisvoorwaarde voor goed onderwijs. Gezonde, veilige en passende schoolgebouwen dragen direct bij aan het welzijn, concentratievermogen en de leerprestaties van leerlingen, én aan de aantrekkelijkheid van het onderwijs voor medewerkers. Goede onderwijshuisvesting faciliteert effectief leren en lesgeven en is cruciaal voor het rijke onderwijsaanbod in de stad.

Een stad die ieder kind ziet: de weg naar inclusiever onderwijs

Dagelijks werken rond de 3.000 professionals in het Leidse funderend onderwijs aan een veilige en kansrijke leeromgeving. Samen met ouders, kinderopvang, jeugdzorg en andere partners ondersteunen zij leerlingen bij hun ontwikkeling. Iedere dag zetten zij zich in voor een sterke pedagogische basis, waarin kinderen – ongeacht identiteit, cultuur of achtergrond – hun talenten kunnen ontdekken en ontwikkelen. Toch voelen te veel leerlingen zich niet voldoende gehoord of gezien. Hun ontwikkeling loopt vast, zij komen op wachtlijsten voor ondersteuning of zorg en komen soms zelfs thuis te zitten in plaats van naar school te gaan.

De opgave volgens het Integrale Huisvestingsplan

Het Integrale Huisvestingsplan (IHP) 2026–2042 laat onmiskenbaar zien dat Leiden voor een urgente én zeer grote huisvestingsopgave staat. In intensieve samenwerking tussen schoolbesturen en gemeente is een scherp beeld ontstaan van de noodzakelijke vernieuwing en verduurzaming van schoolgebouwen, inclusief voorzieningen voor sport en bewegen. Veel gebouwen zijn niet meer toegerust op het onderwijs van vandaag, laat staan op de ambities voor morgen. De opgave is groot: Leiden staat voor jaren van intensieve vervanging, renovatie en uitbreiding om een divers, duurzaam en toekomstbestendig onderwijslandschap te kunnen waarmaken.

Wat nodig is voor voortgang en versnelling

Leiden profileert zich terecht met trots als Kennisstad, maar die positie komt onder druk te staan zolang schoolgebouwen tekortschieten. Het IHP maakt duidelijk hoe omvangrijk de financiële inspanning moet zijn om de achterstanden daadwerkelijk weg te werken. Daarnaast bepaalt de beschikbaarheid van wissellocaties in hoge mate de vaart die gemaakt kan worden om te zorgen dat iedere leerling een goede plek heeft om te leren.

De noodzaak van inclusiever onderwijs

Inclusiever onderwijs vraagt om toegankelijke scholen, dichtbij huis, waar multidisciplinaire teams brede ondersteuning bieden voor alle leerlingen. Hoewel de beweging richting inclusiever onderwijs in gang is gezet, bestaan er nog kloven tussen regulier en gespecialiseerd onderwijs en tussen onderwijs en jeugdzorg- en welzijnspartners van de gemeente. Verschillen in cultuur, aansturing en financiering maken samenwerking complex en vormen obstakels in de ontwikkeling van kinderen.

Samenwerking als sleutel

Een hechte samenwerking tussen samenwerkingsverbanden PO en VO, jeugdzorgorganisaties, gemeenten, kinderopvang en onderwijsbesturen is noodzakelijk om ondersteuning sneller, eenvoudiger en dichterbij te organiseren. Alleen dan kan de transitie naar inclusiever onderwijs echt slagen. De lokale politiek kan hierin het verschil maken door de juiste randvoorwaarden te scheppen en belemmeringen actief weg te nemen.

OPGAVEN VOOR DE LEIDSE POLITIEK

- Ruimhartige, structurele middelen vrijmaken voor onderwijshuisvesting en de uitvoering van het IHP.
- Voldoende wissellocaties realiseren om vertragingen in bouw- en renovatieprojecten te voorkomen.
- Beleidsopgaven voor inclusiever onderwijs en kindcentra vertalen naar concrete huisvestingsoplossingen.
- Investeren in integrale huisvesting waarin onderwijs en kinderopvang op één plek samenkomen.
- De Leidse standaard voor bewegingsonderwijs actief mogelijk maken.
- Circulair bouwen ondersteunen.

WAAROM DIT NU BELANGRIJK IS

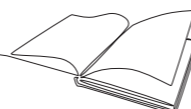
Deze opgaven zijn onvermijdelijk om de huidige knelpunten in de huisvesting op te lossen. Door nu in het IHP te investeren voorkomen we verdere achteruitgang en zorgen we dat iedere leerling toegang heeft tot een veilige, toekomstbestendige onderwijsplek.

OPGAVEN VOOR DE LEIDSE POLITIEK

- Jeugd- en welzijnsbudgetten ontschotten, zodat het belang van het kind voorop staat.
- Complexe protocollen en tijdrovende procedures verminderen, zodat ondersteuning sneller beschikbaar wordt.
- Extra ondersteuning en jeugdhulp structureel op school organiseren, in samenwerking met onderwijs, kinderopvang en zorg.
- Preventieve opvoedondersteuning voor ouders beter bereikbaar maken.
- Stadsbreed beleid ontwikkelen voor het versterken van het pedagogisch klimaat door te investeren in kindcentrumvorming (IKC's) waarin leren, opvoeden en ontwikkelen samenkomen om kinderen op te laten groeien vanuit één sterke pedagogische basis.

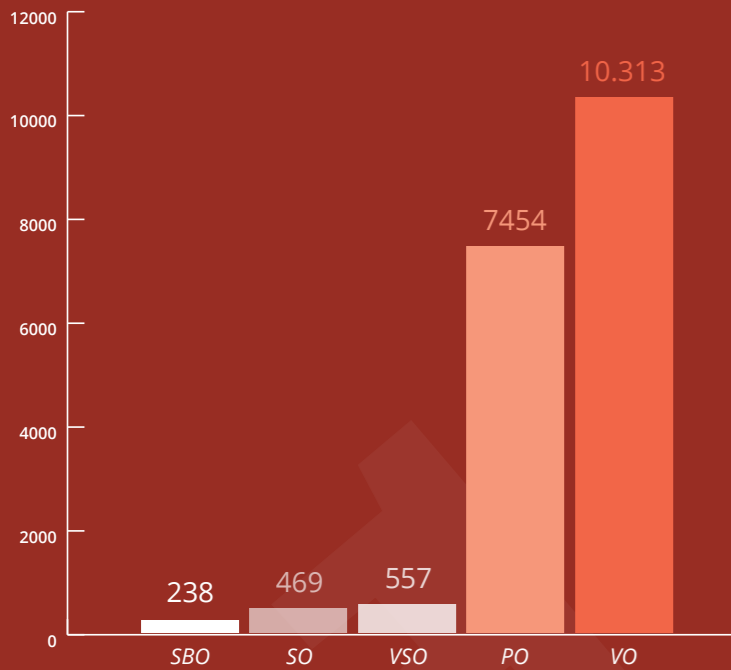
WAAROM DIT NU BELANGRIJK IS

Door obstakels weg te nemen en ondersteuning dichtbij te organiseren, zorgen we ervoor dat ieder kind in Leiden gezien wordt, meedoet en zich kan ontwikkelen. We vragen de Leidse politiek om dit te blijven stimuleren en samen de voorwaarden vorm te geven die hiervoor nodig zijn.

LEERLINGAANTALLEN IN LEIDEN

Per 1 oktober 2025

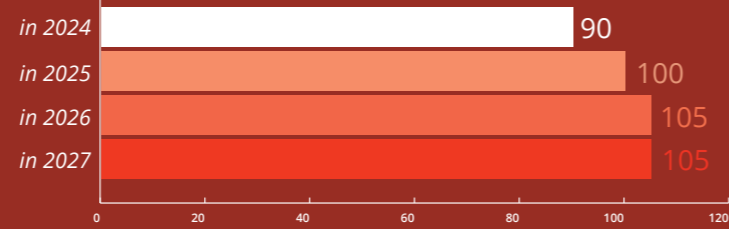
Bron: DUO

OMVANG LERARENTEKORT

Tekorten leraren en directeuren in het PO

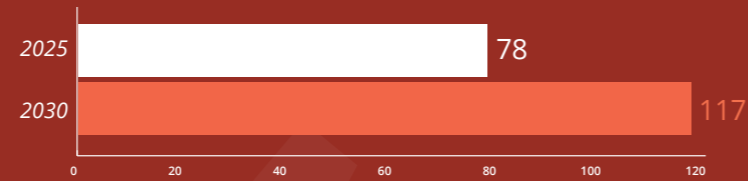
Aantal fte tekort in Leidse regio

Bron: Centerdata

Lerarentekort in het VO

Aantal fte tekort in Leidse regio

Bron: Centerdata

Tekortvakken in het VO

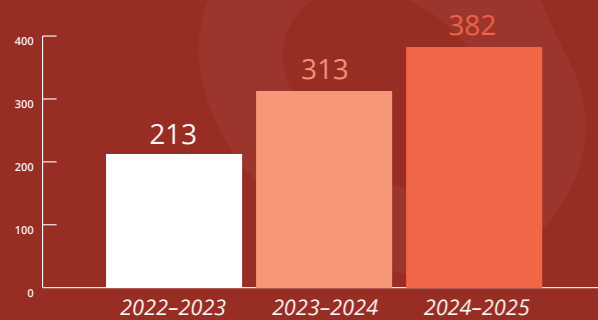
Aantal fte tekort in Leidse regio in 2030

	Nederlands	101	Natuurkunde	35
	Wiskunde	91	Scheikunde	25
	Frans	56	Economie	19
	Duits	41	Klassieke talen	17

Bron: Centerdata

THUISZITTERS

Aantal ingeschreven kinderen die ≥ 3 maanden geen onderwijs volgen in de 11 gemeenten waarvoor het RBL werkt:

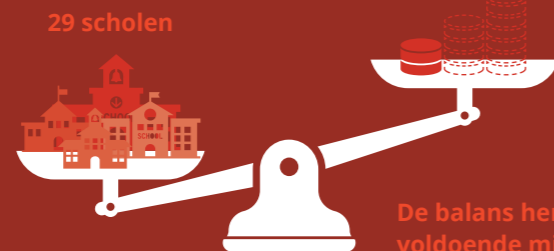
LEEFTIJD EN STAAT VAN GEBOUWEN

Leiden telt 51 schoolgebouwen (28 PO, 14 VO, 9 (V)SO). Het merendeel is >40 jaar. In het IHP 2026-2042 staan 29 scholen: voor 9 is vernieuwbouw gebudgetteerd, voor 20 nog niet.

FINANCIËLE OPGAVE

De geplande projecten uit het IHP vragen om middelen die hierbij aansluiten, zodat alle vernieuwingen en bouwopgaven daadwerkelijk kunnen worden uitgevoerd.

De balans herstelt pas wanneer voldoende middelen beschikbaar zijn

Geef onderwijs de ruimte, geef kinderen de kans

Toekomstbestendige onderwijshuisvesting en inclusiever onderwijs in Leiden

Een oproep van het Leidse onderwijs aan de Leidse politiek

Februari 2026

Geef onderwijs de ruimte, geef kinderen de kans

Toekomstbestendige onderwijshuisvesting en inclusiever onderwijs in Leiden

Beste Leidenaren,

Elke dag zetten duizenden medewerkers van onze Leidse scholen zich in voor goed onderwijs. Dat lukt alleen als schoolgebouwen passen bij het onderwijs van nu en als ieder kind kan meedoen, met hulp die dichtbij wordt georganiseerd. Op dit moment staat Leiden voor grote en urgente opgaven. Veel schoolgebouwen zijn verouderd en steeds meer kinderen hebben ondersteuning nodig om goed te kunnen leren. Dat vraagt niet alleen inzet van scholen, maar ook duidelijke keuzes en steun vanuit de Leidse politiek. Met dit pamflet laten we zien wat er nodig is om het onderwijs in Leiden sterk te houden – voor alle kinderen, nu en in de toekomst.

1. Schoolgebouwen die weer klaar zijn voor de toekomst

Veel scholen moeten worden vernieuwd of vervangen. Alleen zo kunnen leerlingen en leraren rekenen op een passende plek om te leren. Daarvoor zijn grote investeringen nodig en voldoende tijdelijke locaties om het onderwijs door te laten gaan tijdens bouwprojecten.

2. Ondersteuning die dichtbij beschikbaar is

Veel kinderen hebben extra begeleiding nodig. We willen dat deze hulp zoveel mogelijk op school wordt geboden, samen met jeugdzorgorganisaties, kinderopvang en andere partners. Dat vraagt om minder ingewikkelde regels, goede samenwerking en oplossingen in de wijk waarin leren, opvoeden en ontwikkelen samenkomen.

We hopen dat ouders, inwoners, scholen, onderwijspartners én de Leidse politiek hierin samen optrekken, zodat we onderwijs de ruimte kunnen geven en kinderen de kansen die zij verdienen.

Hartelijke groet,
Opgesteld door Leidse onderwijsbesturen,
in samenwerking met het bredere onderwijsveld

Heeft u vragen?

De onderstaande schoolbesturen beantwoorden die graag namens alle betrokken Leidse onderwijsbesturen:
collegevanbestuur@davinci-leiden.nl
mail@prooleiden.nl
info@scooleiden.nl

